

ПРИВІТАЛЬНІ ВИСЛОВЛЮВАННЯ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Удовиченко О.П., студ. ПР-53

Одним із центральних понять сучасної лінгвістики є дискурс, що являє собою складне та багатогранне явище. Дискурс трактується як складне комунікативне явище, що включає в себе соціальний контекст, інформацію про учасників комунікації. Дискурс як комунікативна одиниця обумовлюється дією мовних і соціальних чинників і відповідає нормам мовної, соціальної та комунікативної ситуації.

Етап початку комунікативного контакту у значній мірі є ритуалізованою фазою спілкування, має певний набір етикетно-закріплених мовленнєвих елементів.

Будь-яке висловлювання будується відповідно до комунікативних завдань або цільової установки мовленнєвого акту. Окремі висловлювання певним чином включаються в дискурс і тільки через дискурс, пов'язані з ситуацією, сприймаються як такі, що узгоджуються або не узгоджуються з метою висловлювання.

Дискурс розглядається у сукупності його лінгвістичних параметрів і соціокультурного контексту, що включає в себе всі форми усного та писемного мовлення: побутові та офіційні розмови, інтерв'ю, писемні тексти. Дискурс створюють особистості, вони приймають на себе ті чи інші комунікативні ролі, обмінюються мовленнєвими ходами і, відповідно, впливають один на одного не тільки лінгвістичними засобами, але й паралінгвістичними (мімікою та жестами).

Однією з форм репрезентації дискурсу є діалог. Діалог – це низка висловлювань двох або декількох учасників. Серед численних дискурсів чинне місце посідають діалогічні єдності «привітання».

Етап початку комунікативного контакту має притаманний йому набір метакомунікативних одиниць, за допомогою яких готується та встановлюється процес мовленнєвої комунікації. Метакомунікативні одиниці призначені укріпляти доброзичливі відносини, висловлювати повагу, шанобливе ставлення до співрозмовника та встановлювати можливості нових контактів. У ролі початкових метакомунікативних блоків функціонують наступні одиниці: висловлювання, які починають розмову, формули звертання, привітання, компліменти, побажання, висловлювання, які виражають задоволення від зустрічі та різноманітні висловлювання, які сигналізують про початок комунікації.

Початкові метакомунікативні блоки також здійснюють регулювання

емоційного та соціально-етикетного контакту, створюючи умови для сприятливої тональності подальшої розмови. Початкові метакомунікативні блоки спрямовані на регулювання емоційної тональності початкової фази комунікативної взаємодії (компліменти, висловлювання, які виражають задоволення від зустрічі). У кожній мові існує банк слів та словосполучень, які люди використовують при привітанні. В англійській парадигмі мовних одиниць, співвіднесених з актом привітання, домінують слова «*Hello*» і «*Hi*».

Ввічливість — це прояв поваги, готовність робити послугу тому, хто її потребує, це делікатність, такт. Мовленнєвий етикет - це своєчасний та умисний мовленнєвий прояв, який є невід'ємним елементом ввічливості.

Формули мовного етикету несуть в собі позитивний заряд, який направлений на співрозмовника. Вони допомагають швидше досягти бажаного для себе результату. Звісно, при цьому ефект може бути підсилений невербальними засобами, які також узгоджуються з нормами етикету (потискання рук при привітанні, доречне мовчання під час слухання, помірна жестикуляція та міміка тощо). У спілкуванні важливим є все: відстань між співрозмовниками, їх пози, жести, міміка, інтонаційне супроводження фраз, котре прикрашає речення додатковими відтінками, які виражають ті чи інші емоції. Це невербальні засоби спілкування.

В умовах двомовного спілкування (українсько-англійського) важливим є визначення закономірностей вживання етикетних форм звертання в різних ситуаціях. До стилістично значущих композиційних елементів англійського та україномовного ділового листа належать привітання (*salutation*), вступні фрази (*opening lines*) та формули прощання (*complimentary close*).

Звертання як в англійській, так і в українській мовах може бути виражено іменниками, прикметниками, займенниками. Іменники за своїм функціональним змістом поділяються на прізвища, особові іменники, зменшувальні власні імена, прізвиська, традиційні форми ввічливості, титули, звання, науковий ступінь, терміни спорідненості, назву осіб за віковими статевими ознаками, абстрактні та емоційні іменники. В англійській мові офіційне і водночас шанобливе звертання до особи передбачає використання перед її прізвищем титулів *Mr.*, *Mrs.*, *Miss* або *Ms.*

Наук. кер. – Баранова С.В., к. філол.н., доц.